

บทที่ 5

ผลการศึกษา

สำหรับในบทนี้ จะอธิบายผลการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ในส่วนแรก จะอธิบายผลที่ได้จากการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของตัวแปรที่ทำการศึกษา คือ อัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ ต่อจากนั้นในส่วนที่สองจะทำการทดสอบความสัมพันธ์ในเชิงดุลยภาพระยะยาว (Cointegrated) ของตัวแปรดังกล่าวข้างต้น และในส่วนสุดท้ายจะอธิบายผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ (Causality Test)

ผลการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ

1. อัตราเงินเฟ้อ (INF)

การทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของข้อมูลอนุกรมเวลาอัตราเงินเฟ้อ ทดสอบโดยใช้วิธีการที่เรียกว่า Unit Root Test โดยขนาดของ lag ที่เหมาะสม จะพิจารณาจากค่า Sample autocorrelation (SAC) และค่า Sample partial autocorrelation (SPAC) โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาขนาดของ lag ที่เหมาะสมดังกล่าวมาแล้ว ผลการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของข้อมูลอนุกรมเวลาอัตราเงินเฟ้อ พบว่า อัตราเงินเฟ้อในรูปผลต่างลำดับที่ 2 (Second difference of inflation) มีลักษณะการเคลื่อนไหวที่เป็น Stationary ดังแสดงในตารางที่ 5.1 เนื่องจากค่า ADF-Test ที่ได้จากการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของอัตราเงินเฟ้อในรูป level และในรูปผลต่างลำดับที่ 1 มีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤต (Critical value) ณระดับนัยสำคัญ 10 % ในขณะที่ค่า ADF-Test ที่ได้จากการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของอัตราเงินเฟ้อในรูปผลต่างลำดับที่ 2 มีค่ามากกว่าค่าวิกฤต ณระดับนัยสำคัญ 5 % โดยขนาดของ lag ที่ใช้ในการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของอัตราเงินเฟ้อในรูป level, ในรูปผลต่างลำดับที่ 1 และในรูปผลต่างลำดับที่ 2 พิจารณาในภาคผนวก ข.

2. การเปลี่ยนแปลงของอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (MW)

สำหรับการทดสอบลักษณะการเคลื่อนไหวหรือคุณสมบัติ Stationary ของข้อมูลอนุกรมเวลา การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำพบว่า การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำในรูปผลต่างลำดับที่ 2 (Second difference of minimum wage) มีคุณสมบัติ Stationary โดยค่า ADF-Test ที่คำนวณได้มีนัยสำคัญ ณ ระดับ 5 % ดังแสดงในตารางที่ 5.1 รายละเอียดของการพิจารณาขนาดของ lag ที่เหมาะสมที่ใช้ในการทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของตัวแปรการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ในภาคผนวก ข.

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผลการทดสอบ Unit Root Test โดยใช้ ADF - Test พบว่า ผลต่างลำดับที่ 2 หรือ second difference ของข้อมูลอนุกรมเวลาอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ จะมีคุณสมบัติ Stationary หรือ กล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า ตัวแปรทั้งสองจะ Integrated กัน ณ ระดับที่ 2 หรือ I(2)

ตารางที่ 5.1 แสดงผลการทดสอบโดยวิธี ADF Unit Root ของอัตราเงินเฟ้อ และการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำในรูป Level, ผลต่างลำดับที่ 1 (First difference) และ ผลต่างลำดับที่ 2 (Second difference)

ตัวแปร	ขนาดของความล่าช้า(lag)	ค่า ADF -Test	ค่าวิกฤต (Critical Value)		
			1 %	5 %	10 %
INF	5	- 1.4907	- 3.9228	- 3.0659	- 2.6745
DINF	5	- 2.0301	- 3.9635	- 3.0818	- 2.6829
DDINF	1	- 5.5698	- 3.8572	- 3.0400	- 2.6608
MW	3	- 1.3522	- 3.8572	- 3.0400	- 2.6608
DMW	4	- 1.5531	- 3.9228	- 3.0659	- 2.6745
DDMW	4	- 3.1817	- 3.9635	- 3.0818	- 2.6829

ผลการทดสอบความสัมพันธ์เชิงคูลยภาพในระยะยาวของตัวแปรอัตราเงินเฟ้อ และการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ (Cointegrated Test)

เมื่อเราทราบว่าผลต่างลำดับที่ 2 (Second difference) ของตัวแปรทั้งสองมีคุณสมบัติเป็น Stationary แล้ว ดังนั้น เราจึงนำตัวแปรทั้งสองมาทดสอบต่อไปว่ามีความสัมพันธ์กันในระยะยาวกันหรือไม่ ซึ่งจะทำการทดสอบโดยใช้วิธี Cointegrated Test โดยจะทำการทดสอบด้วย Augmented Engle Granger Test เพื่อพิจารณาว่าค่าความคลาดเคลื่อนที่ได้จากสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยในการศึกษานี้ จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสอง โดยกำหนดให้อัตราเงินเฟ้อเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) และการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ซึ่งผลการทดสอบ Cointegrated โดยวิธี AEG จะมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เนื่องจากมีการนำการเปลี่ยนแปลงของค่าความคลาดเคลื่อนในอดีต (Δu_{t-i}) เข้ามาเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่ใช้ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าความคลาดเคลื่อนในปัจจุบัน (Δu_t) ด้วย ซึ่งผลการทดสอบพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) ของค่าความคลาดเคลื่อนในอดีตแตกต่างจาก 0 อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่า Δu_{t-i} มีส่วนช่วยในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่าความคลาดเคลื่อนในปัจจุบัน ซึ่งผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 แสดงผลการทดสอบ Cointegration วิธี Augmented Engle Granger (AEG)

การทดสอบ Cointegration วิธี Augmented Engle Granger (AEG)				
ผลการทดสอบ	ค่า ADF Test	DW	R ²	ค่าวิกฤต (Critical Value)
$\Delta u_t = -1.7171 u_{t-1} + 0.8783 \Delta u_{t-1}$ $+ 0.3196 \Delta u_{t-2} + 0.4182 \Delta u_{t-3}$	- 4.2044	2.22	0.74	- 2.7057

หมายเหตุ : ขนาดของความล่าที่เหมาะสมใช้ FPE Criterion เป็นตัวกำหนด
ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 1 %

จากตารางที่ 5.2 จะพบว่าค่า ADF Test มีค่าเท่ากับ -4.2044 ซึ่งมากกว่าค่าวิกฤต ณ ระดับนัยสำคัญ 1% ซึ่งเท่ากับ -2.7057 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองมีลักษณะการเคลื่อนไหวที่เป็น Stationary นั่นคือ ตัวแปรทั้งสองมีลักษณะ Cointegrated กัน

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ มีลักษณะ Cointegrated กัน แสดงว่าตัวแปรทั้งสองจะต้องมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเป็นเหตุเป็นผล อย่างน้อย 1 ทิศทาง ทำให้เราสามารถทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลกัน (Causality Test) ของตัวแปรทั้งสองได้

ผลการทดสอบ Causality ของอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ

เมื่อได้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองแล้ว พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระยะยาว ดังนั้น เราจึงทำการศึกษาถึงความเป็นเหตุเป็นผลของตัวแปรทั้งสอง ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลของตัวแปรทั้งสอง และเพื่อหาคำตอบว่าการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำเป็นสาเหตุหรือเป็นตัวกำหนดอัตราเงินเฟ้อหรือไม่ โดยในการทดสอบเราจะใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งอยู่ในรูปผลต่างลำดับที่ 2 (Second difference) คือ DDINF และ DDMW ทั้งนี้เนื่องจากตัวแปรทั้งสองมีคุณสมบัติ Stationary ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของ Causality Test

1.) ผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำ ต่ออัตราเงินเฟ้อ

การทดสอบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

1.) กำหนดขนาดของความล่า (Lag Length) ที่เหมาะสมของตัวแปรตาม (DDINF_(t-m)) ที่มีอิทธิพลในการกำหนดตัวแปรตามในปีปัจจุบัน (DDINF_t) โดยการกำหนดขนาดของความล่าที่เหมาะสมจะใช้ FPE Criterion ซึ่งผลการศึกษาพบว่าขนาดของความล่าที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรตาม หรือ DDINF เท่ากับ 2 โดยค่า Minimum FPE เท่ากับ 26.92 ซึ่งผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 แสดงผลการทดสอบ Causality สำหรับตัวแปร DDINF โดยใช้ร่วมกับ

FPE Criterion

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	ขนาดของ lag ที่เหมาะสม	ค่า Minimum FPE
DDINF _t	DDINF _{t-m}	2	26.92

2.) กำหนดขนาดของความล่าที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรอิสระ ($DDMW_{t-n}$) เพื่อทดสอบว่ามีอิทธิพลในการกำหนดตัวแปรตามในปัจจุบันหรือ $DDINF_t$ หรือไม่ โดยการกำหนดขนาดของความล่าที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรอิสระ ($DDMW_{t-n}$) นั้นจะใช้ FPE Criterion เช่นกัน ซึ่งผลการศึกษพบว่าขนาดของความล่าที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรอิสระ $DDMW_{t-n}$ เท่ากับ 2 โดยค่า Minimum FPE เท่ากับ 17.24 ซึ่งผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 แสดงผลการทดสอบ Causality สำหรับตัวแปร $DDINF$ และ $DDMW$ โดยใช้ร่วมกับ FPE Criterion

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ (1)	ขนาดของ lag ที่เหมาะสม (m)	ตัวแปรอิสระ (2)	ขนาดของ lag ที่เหมาะสม (n)	ค่า Minimum FPE
$DDINF_t$	$DDINF_{t-m}$	2	$DDMW_{t-n}$	2	17.24

ดังนั้น เมื่อทำการเปรียบเทียบค่า $FPE_{(m,0)}$ กับค่า $FPE_{(m,n)}$ แล้ว จะพบว่าค่าการเพิ่มตัวแปรอิสระ (2) คือ การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำ เข้าไปในสมการแล้ว ทำให้ค่า Minimum FPE ลดลงจาก 26.92 (ดังแสดงในตารางที่ 5.3) เหลือเพียง 17.24 (ดังแสดงในตารางที่ 5.4) นั่นคือ ค่า $FPE_{(m,n)}$ น้อยกว่าค่า $FPE_{(m,0)}$ จึงทำให้เราสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำเป็นสาเหตุ (cause) หรือเป็นตัวกำหนดอัตราเงินเฟ้อ

อย่างไรก็ตาม นอกจากจะทำการทดสอบ Causality โดยพิจารณาค่า FPE Criterion แล้ว เรายังสามารถทดสอบ Causality ได้โดยวิธี Joint Test ซึ่งวิธีการดังกล่าวเป็นการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ (coefficient) ของตัวแปรอิสระหรือ $DDMW_{t-n}$ เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอิสระมีนัยสำคัญทางสถิติในการกำหนดตัวแปรตามหรือไม่ โดยมีสมมติฐานในการทดสอบ คือ H_0 : ค่าสัมประสิทธิ์ของ $DDMW_{t-n}$ เท่ากับ 0 พร้อม ๆ กันทุกตัว ซึ่งผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 แสดงผลการทดสอบ Joint Test

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ (1)	ตัวแปรอิสระ (2)	R^2	ค่า F - Test	ค่าวิกฤต (Critical Value)
DDINF _t	DDINF _{t-m}	DDMW _{t-n}	0.630	7.78	6.51

หมายเหตุ : ณ ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.01 df (2,12) มีค่าเท่ากับ 6.51

จากตารางที่ 5.5 เราจะพบว่าค่า F ที่คำนวณได้เท่ากับ 7.78 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าวิกฤตซึ่งเท่ากับ 6.51 ทำให้เราสามารถสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำเป็นสาเหตุหรือเป็นตัวกำหนดอัตราเงินเฟ้อ

2.) ผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลของอัตราเงินเฟ้อต่อการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำ

การทดสอบสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1.) กำหนดขนาดความล่า (lag) ที่เหมาะสมของตัวแปรตาม (DDMW_{t-n}) ที่มีอิทธิพลในการกำหนดตัวแปรตามในปัจจุบัน (DDMW_t) โดยใช้วิธี FPE Criterion ซึ่งผลการศึกษพบว่าขนาดของ lag ที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรตามหรือ DDMW เท่ากับ 1 โดยค่า Minimum FPE เท่ากับ 60.01 ดังแสดงในตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 แสดงผลการทดสอบ Causality สำหรับตัวแปร DDMW โดยใช้ร่วมกับ FPE Criterion

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ	ขนาดของ lag ที่เหมาะสม	ค่า Minimum FPE
DDMW _t	DDMW _{t-r}	1	60.01

2.) กำหนดขนาดของความล่า (lag) ที่เหมาะสมสำหรับตัวแปรอิสระ ($DDINF_{(t-s)}$) เพื่อทดสอบว่ามีอิทธิพลในการกำหนดตัวแปรตามในปีปัจจุบันหรือ $DDMW_t$ หรือไม่ โดยใช้ FPE Criterion ซึ่งผลการศึกษพบว่า ขนาดของ lag ที่มีความเหมาะสมสำหรับตัวแปรอิสระ ($DDINF_{(t-s)}$) เท่ากับ 1 โดยค่า Minimum FPE ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 65.93 ซึ่งผลการศึกษาแสดงในตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 แสดงผลการทดสอบ Causality สำหรับตัวแปร $DDMW$ และ $DDINF$ โดยใช้ร่วมกับ FPE Criterion

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ (1)	ขนาดของ lag ที่เหมาะสม (m)	ตัวแปรอิสระ (2)	ขนาดของ lag ที่เหมาะสม (n)	ค่า Minimum FPE
$DDMW_t$	$DDMW_{t-r}$	1	$DDINF_{t-s}$	1	65.93

ดังนั้น เมื่อทำการเปรียบเทียบค่า $FPE_{(r,0)}$ กับค่า $FPE_{(r,s)}$ แล้ว จะพบว่า การเพิ่มตัวแปรอิสระ (2) หรือ $DDINF_{t-s}$ เข้าไปในสมการ จะทำให้ค่า FPE เพิ่มขึ้นจาก 60.01 ดังแสดงในตารางที่ 5.6 เป็น 65.93 ดังแสดงในตารางที่ 5.7 นั่นคือ ค่า $FPE_{(r,s)}$ มีค่ามากกว่า ค่า $FPE_{(r,0)}$ จึงทำให้สามารถสรุปได้ว่า อัตราเงินเฟ้อไม่ได้เป็นสาเหตุหรือตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำ

อย่างไรก็ตาม นอกจากการพิจารณาค่า FPE แล้ว การทดสอบ Causality test ยังอาจทำได้โดยวิธีการทดสอบ Joint test ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ ของตัวแปรอิสระหรือ $DDINF_{t-s}$ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรดังกล่าวมีนัยสำคัญในการกำหนดตัวแปรตามหรือไม่ โดยสมมติฐานหลักที่ใช้ในการทดสอบ คือ H_0 : ค่าสัมประสิทธิ์ของ $DDINF_{t-s}$ เท่ากับ 0 พร้อมกันทุกตัว ซึ่งผลการทดสอบแสดงในตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 แสดงผลการทดสอบ Joint Test

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ (1)	ตัวแปรอิสระ (2)	R^2	ค่า F - Test	ค่าวิกฤต (Critical Value)
DDMW _t	DDMW _{t-r}	DDINF _{t-s}	0.1	2.04	8.40

หมายเหตุ : ณ. ระดับนัยสำคัญ เท่ากับ 0.01 df(1,17) มีค่าเท่ากับ 8.40

จากตารางที่ 5.8 เราจะเห็นได้ว่า ค่า F-test เท่ากับ 2.04 มีค่าน้อยกว่าค่าวิกฤต ซึ่งเท่ากับ 8.40 ดังนั้น ผลการทดสอบที่ได้จากวิธีการพิจารณาค่า FPE และค่า F - test ทำให้สามารถสรุปได้ว่า อัตราเงินเฟ้อไม่ได้เป็นสาเหตุหรือไม่ได้เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำ

ตารางที่ 5.9 สรุปผลการทดสอบ Causality Test ระหว่างการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำกับอัตราเงินเฟ้อ

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ (1)	ค่า Minimum FPE	ตัวแปรอิสระ (2)	ค่า Minimum FPE
DDINF _t	DDINF _{t-2}	26.92	DDMW _{t-2}	17.24
DDMW _t	DDMW _{t-1}	60.01	DDINF _{t-1}	65.93

ตารางที่ 5.10 สรุปผลการทดสอบ Joint Test ระหว่างการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำกับอัตราเงินเฟ้อ

ตัวแปรตาม	ตัวแปรอิสระ (1)	ตัวแปรอิสระ (2)	R^2	ค่า F - Test	ค่าวิกฤต (Critical Value)
DDINF _t	DDINF _{t-2}	DDMW _{t-2}	0.63	7.78	6.51
DDMW _t	DDMW _{t-1}	DDINF _{t-1}	0.1	2.04	8.40

หมายเหตุ : ณ. ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.01

จากผลการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลดังกล่าว เราจึงสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลของอัตราเงินเฟ้อและการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำ มีลักษณะเป็น “Unidirectional causality” จากการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำต่ออัตราเงินเฟ้อ หรือการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำเป็นสาเหตุหรือเป็นตัวกำหนดอัตราเงินเฟ้อ แต่อัตราเงินเฟ้อไม่ได้เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งจากการศึกษาการทำงานของคณะกรรมการค่าจ้างที่ผ่านมาในบทที่ 3 เราจะเห็นได้ว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อไม่ได้เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำคือ ในทางปฏิบัติการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของไทยที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปการเจรจาต่อรองระหว่างฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง โดยมีฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้คอยประสานผลประโยชน์ จึงทำให้อัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ประกาศใช้ตามกฎหมายถูกกำหนดขึ้นโดยไม่ได้คำนึงถึงหลักเกณฑ์ในด้านต่าง ๆ เช่น อัตราเงินเฟ้อ, ต้นทุนการผลิต, ความสามารถในการจ่ายของนายจ้าง ฯลฯ ตามที่กฎหมายกำหนด

สำหรับผลสรุปที่ได้จากการทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลที่ว่า การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างขั้นต่ำเป็นสาเหตุหรือเป็นตัวกำหนดอัตราเงินเฟ้อนั้น เราจะเห็นได้ว่าข้อสรุปดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดตามทฤษฎีเงินเฟ้อที่เกิดจากด้านค่าจ้าง หรือ Wage - push Inflation ซึ่งกล่าวว่า การเรียกร้องให้มีการปรับค่าจ้างแรงงานสูงกว่าผลผลิตภาพของแรงงาน หรือการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภาพแรงงาน จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมสูงขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น และทำให้เกิดเงินเฟ้อได้ในที่สุด นอกจากนี้ การสูงขึ้นของระดับราคาดังกล่าว ยังมีผลต่อการส่งออกของประเทศ ทำให้การส่งออกของไทยไม่สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้

เมื่อพิจารณาด้านสัดส่วนของต้นทุนที่เป็นค่าจ้างแรงงาน (labour cost) ซึ่งได้เคยมีการศึกษาพบว่าภาคอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนของต้นทุนด้านค่าจ้างแรงงานต่ำกว่าร้อยละ 15 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด จะไม่ได้รับผลกระทบจากการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ¹ อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจโครงสร้างค่าจ้างในประเทศ ระหว่างพ.ศ. 2522 - 2526 ของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า สัดส่วนของต้นทุนค่าจ้างในต้นทุนการผลิตทั้งหมดของอุตสาหกรรมรวมทุกประเภทคิดเป็นร้อยละ 16.0, 16.9, 18.2 และ 19.2 ในปี 2522, 2523, 2524 และ 2525 ตามลำดับ² ประกอบกับผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างขั้นต่ำกับการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตภาพแรงงาน พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภาพแรงงาน ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงแสดงให้เห็น

¹ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน), รายงานเศรษฐกิจ (มิถุนายน 2538), หน้า 51.

² อภิชาติ พันธเสน, จิราภรณ์ อุ้นเกษม, ค่าแรงต่ำ : ความหมายและแนวโน้มในอนาคต (ตุลาคม 2531), หน้า 35.

เห็นว่า การปรับค่าจ้างขั้นต่ำที่ผ่านมาก่อให้เกิดผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ตาม ความรุนแรงของผลกระทบของการปรับค่าจ้างขั้นต่ำที่มีต่ออุตสาหกรรมนั้นจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นกับขนาดของอุตสาหกรรม กล่าวคือ อุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงนั้น ผลกระทบจากการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มีต่อต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมมักจะไม่รุนแรงนัก เนื่องจากอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มักจะมีสัดส่วนของการใช้แรงงานน้อยแต่ใช้ทุนมาก และส่วนใหญ่จะเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลในรูปของการลดภาษีนำเข้าเครื่องจักรและแรงจูงใจในด้านอื่น ๆ จึงมีส่วนช่วยทำให้ต้นทุนการผลิตลดลงเพื่อทดแทนกับค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น ในขณะที่อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กซึ่งมีสัดส่วนของการใช้แรงงานมากกว่าและมักจะไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล ดังนั้น ผลกระทบของการปรับค่าจ้างขั้นต่ำที่มีต่อต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กจึงมีความรุนแรงมากกว่า ซึ่งการสูงขึ้นของต้นทุนการผลิตนั้นจะส่งผลให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้นและนำไปสู่เงินเฟ้อในที่สุด